

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

Prolegomenon

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

Prolegomenon.

NE procaci avarorum libidini nuda prostituatur *Diana*, irrideatur, & prostibulae instar contemptui habeatur ab ignorantibus, ideò vario induta fuit amictu, & serè tota obvelata ab Adeptis. Ad ejusmodi apparatus referre quidem placuit Antiquitati, minus tamen concinnè, Allegoriam de Procreatione Hominis, ob antiquitùs receptam feminis Analogiam, ut ut malè in regno minerali applicatam.

Primò ponunt coitum, secundò conceptionem, tertio impragnationem, quartò ortum, quintò nutrimentum: Quod si igitur defuerit coitus, nullam conceptionem, & deficiente conceptione nullam impragnationem, quã negatã ortum non sequi.

Quam dispositionem sibi ab Antiquis traditam fuisse, ipse antiquus, fassus est Morienus. Hermes, quem Adeptorum dixere Patrem, in Tabula sua smaragdina infantis chymici nobis depinxit Patrem, Matrem, Nutricem. Non mirum ergò, quòd Doctrina ejusmodi antiqua & facilis tam facilem apud posteros invenerit accessum. Præter intentionem & scopum foret proferre, quæ contra hanc feminis analogiam nobis dicenda essent; hinc saltem meminisse sufficiat, quòd Adeptorum pòtiores & antiquiores, magisterium chymicum comparantes generationi hominis hujus allegoriæ notione sua Dissolventia appellaverint menstrua sive semen femininum; Dissolvenda verò semen masculinum. *Fili*, inquit Lullius, *Menstruum vegetabile habet naturam sicut menstruum mulierum, ex quo quod in ventre ejus evenit menstruum minerale per dissolutionem (mineralium & metallorum) & componitur artificialiter sicut natura*

(* * *)

tura vult. Nam habet in se proprietatem spiritus incorruptibilis, qui est tanquam anima, & habet in se conditiones corporis, quoniam generat & producit ex se semen tanquam femina, ideo nominamus ipsum D. (Dissolvens) sanguinem menstrualem sive menstruum, quoniam ipsum est generativum & nutritivum, & crescere facit dicta C. & (C.) (metalla) usque quod convertantur in M. (sulphur naturæ sive mercurium Philosophorum) vel in Q. (Tincturam vel lapidem Philosoph.) quemadmodum enim sanguis menstrualis Embriorem perficit nutriendo, & alterando quodlibet principium in alterum & quamlibet quantitatem in alteram, & quamlibet formam in alteram, principis tamen & quantitatis existentibus in qualibet alteratione, sub diversis formis, à primis formis ipsis existentibus & differentibus, quousque oriatur quoddam Ens in quantitate continua, constitutum per plures quantitates discretas, quod est corpus à spiritu & anima redactum in actum. Et sic est de nostro Infante (lapide phil.) Lullius distinct. 3. canon. 4. libri de Essentia. Postquam oritur K. croceum (color croceus) tunc artista intelligat, quod corpus nostri infantis est formatum & compositum & complete organizatum, & incipit præparari, ut spiritus vegetabilis ingrediatur in ipsum, & durat natura in ista præparatione donec K. croceum evanescat, & oritur R. rubeum, & tunc artista debet intelligere dictum Infantem esse in fine terminationis corporis & animæ. Tum dimittat ignem, usque quo frigescat, quo frigesacto inveniet artista infantem nostram rotundum ad modum ovi, quem extrahet & mundet, (Est enim lapis durus existens in medio multarum superfluitatum, sicut fœtus mulierum apparet post partum. Can. 11. distinct. 3. libri Essentiæ) & accipiat ipsum & ponat in quodam vase vitreo bene mundo, &c. 3. distinct. 2. partis libri de Essentia.

A Lullio chymicorum philosophorum facile Antesignano hanc feminis Analogiam didicerunt sui Discipuli Parisinus, Ripheus Espanietus & alii recentiores Adepti. De hoc Cælo vivo, ait Parisinus: Raymundus in tertio libro quintæ Essentiæ capite, Cælum & mercurius noster, inquit. Nam Cælum nostrum habet proprietatem spiritus incorruptibilis, qui est tanquam ejus anima, & habet in se conditiones corporis, generans & producens semen tanquam femina, & in hoc differt ab aliis Principiis (artis.) Etiam est sensuale quia per sensum attingitur, nempe

(* * *)

nempe per visum, gustum & odoratum, ut dictum est in prima distinctione in capite, quod incipit: Præterea est principium movendi scilicet corpus sive forma; & paulo infra, ubi prædictum Cælum vivum prosequitur, dicens: Et in isto passu cognoscit intellectus noster, D. (cælum vivum sive Dissolvens suum) habere proprietatem vegetabilem, cujus similitudinem transmittit R. & S. (Aurum & Argentum) in sulphuris Naturam, quod est spiritus metallorum, sive lapis, aut venenum transformans, secundum significationem Raymundi, quam significationem Alphabeti figuræ arboris philosophicæ tribuit; & in illa, de figura quintæ Essentiæ, profert hanc sequentem sententiam: Sicut vegetativa matris vel nutricis transmittit suam similitudinem in filium, quem generat, quam proprietatem filius retinet, sic noster Mercurius. Intentio Philosophi (Lullii) est demonstrare, quod sulphur aut lapis Philosophorum aut venenum suum transformans accipit totum suum beneficium per excitationem Vegetativæ virtutis, quæ est in hoc divino Cælo vegetabili.

Idem author in continuatione suæ doctrinæ inquit: Et etiam cognoscit intellectus, quod metalla dicta R. & S. (aurum & argentum) menstrui proprietatem retinent, cum qua extendunt similitudines suas in substantias extraneas, transmutando dictas substantias in suam speciem, ratione cujus, ipsum nominamus mercurium vegetabilem, & etiam quia ex vegetabilibus est extractus. Idem in fine dicti capitis, de novo inquit: Et etiam cognoscit intellectus, istud principium esse tanquam mulierem concipientem masculum semen, & parientem in eadem forma & virtute, quam erat in initio. Unde necessario concludimus, quod elementa hujus lapidis, auri videlicet, debent moveri per virtutem quintæ Essentiæ vivæ, & Cælum vegetabile supradictum, quam rationem satis probavimus & demonstravimus. Parisinus in libr. 1. Elucidarii, pag. 221. Volum. 6. Th. Chym.

Ripleus Parisini condiscipulus hanc doctrinam brevius ita exponit: Quemadmodum infans in utero matris mediante collatione temperati caloris, convertit menstrua in naturam suam & genus suum, hoc est; in carnem, sanguinem, ossa, imò vitam cum cæteris corporis viventis proprietatibus; ita si Aquam solis & lunæ habueris, attrahet ad suum genus alia corpora, & hu-

incorruptibiles
iones corporis,
am sæmina,
n menstrua
nutritivum,
usque quò con-
Philosopho-
ph.) quemad-
ntiendo, & al-
t quantitatem
tamen & quan-
versis formis, à
onsque oriatur
plures quanti-
actum in actum.
us distinct. 3.
ocum (color
ri infantis est
& incipit præ-
, & durat na-
scat, & oria-
lictum Infan-
tum dimittat
ict artista in-
trahet & mun-
altarum super-
am. Can. 11.
onat in quodam
partis libri de

designano hanc
inus, Ripheus
ælo vivo, ait
Essentiæ capite,
n nostrum ha-
t tanquam ejus
ans & produ-
b aliis Princi-
um attingitur,
nempe

(* * *)

mores illorum, mediante virtute & calore solis & lunæ faciet perfectos. Ripl. libr. de merc. phil.

Nos, inquit Espanictus, ut sublatis insidiis candidè & bona fide agamus, duobus solis corporibus, sole nempe & luna, ritè præparatis integrum opus perfici contendimus. Hæc enim generatio est, quæ per naturam fit arte ministrante, in qua maris & fæminæ copula intercedit, unde proles. §. Arcan. Herm. Sol masculus est, activum quippe & informans semen emittit; Luna est fæmina, quæ matrix & vas naturæ dicitur, quia utero suo masculi semen excipit, ac menstruo suo fovet. §. 22. Arcan. phil. Sed lunæ nomine lunam vulgarem philosophi non intelligunt, quæ etiam in opere suo (nimirum albo) masculi partes agit, duorum itaque masculorum nefariam & contra Naturam conjunctionem tentare nemo præsumat, neque ex tali copula ullam prolis spem concipiat sed Gabritium Bejæ, fratrem sorori,

Conjugio junget stabili, propriamque dicabit,

Ut generosum inde solis filium suscipiat. §. 23. Arcan. Herm. phil. Lectorem admonitum velim, inquit Sendivogius, duplicem esse solutionem, licet multæ aliæ sint dissolutiones, at inutiles: una est tantum vera naturalis, secunda est violenta, sub qua aliæ comprehenduntur omnes. Naturalis ejusmodi est, ut pori corporis aperiantur in Aqua nostra, quo digestum emittatur semen & matrix suæ imponatur. Aqua verò nostra est cælestis, non madefaciens manus, non vulgi, sed ferè pluvialis. Corpus est Aurum quod semen dat, luna nostra est, non Argentum vulgi, quæ recipit semen auri. Tract. X Novi lumin. chym. Saturnus accepto vase hauriebat aquæ partes X, & statim de fructu arboris solaris accepit & imposuit, & vidi fructum arboris consumi & resolvi instar glaciæ in aqua calida. Hæc Aqua est huic fructui instar fæminæ. In re nulla possunt arboris hujus fructus putrescere, nisi in hac Aqua, nulla etiam alia Aqua potest penetrare poros hujus pomi, nisi hæc, & scito arborem solarem etiam ex hac aqua ortam, quæ ex radiis solis & lunæ vi magnetis extracta est, propterea inter se magnam habent concordantiam. In Dialogo de mercurio.

De hoc fæmineo femine sive Adeptorum Aquis dissolventibus, in præsentia vobiscum agere decrevimus. Magnus sanè est & ingens Thesaurus hic chymicus, at omnibus est & singulis, hæc
hujus

(* * *)

hujus Gazophylacei Claves (sine quibus nec ipsi Adepti corpora vel solvere vel coagulare potuerunt) non possidentibus, prorsus inaccessibilis. Si nostri corporis dissolutionem ignoraveris, non est quod opereris, monet Dionysius Zacharias, pag. 798. Vol. 1. Th. Chym. Qui verò novit *Artem & secretum Dissolutionis*, pervenit ad *Artis secretum*, testante Bernharo, pag. 40. suæ Epist. Hinc est, inquit Parisinus, quòd sapientes dicunt, *Aquam Cælestem novisse, quæ corpus nostrum in spiritum redigit, summum Artis esse mysterium.* in Eluc. pag. 212. Vol. 1. Th. Chym. Etenim absque menstruis hisce perfecta nunquam fieri potest rerum heterogenearum commixtio. Corallia subtilissimè licèt pulverifata, commisceri tamen nequeunt tenuissimo perlarum pulveri. Imò Aurum non coit cum Argento (multò minùs cum corporibus minùs perfectis) etiamsi ambo fusorio confundantur igne. Singulæ particulæ sese tangunt quidem circa extremitates in massa vel cumulo ex rebus heterogeneis confecto : Sunt tamen & manent omnes distinctæ, illæscæ & inalteratæ in suis figuris & proprietatibus instar granorum acervi ex hordeo & avena compositi. Verum in Chymia secretiori nullum datur corpus, nulla heterogeneitas, quæ proprium suum & adæquatum non habeat menstruum, & quo-cum ceu suo homogeneo in unum non colliquescat compositum, inseparabilibus amborum gaudens proprietatibus. Quamdiu igitur absque menstruis Dianæ, metalla metallis, vel arida aridis conjungere intenditis, tamdiu (*ut Espanietuti utar phrasi*) masculorum nefariam & contra naturam conjunctionem tentare præsumitis. *Auscultate igitur Bernhardum pag. 757. Vol. 1. Th. Chym. suadentem; ut lapides & mineralia quæque relinquatis, pariter & metalla SOLA, quanquam ex ipsis sit introitus & materia nostra. Metalla lapidis non tantùm sunt materia, sed ejus dicuntur etiam forma apud Lullium, attamen sine menstruis hisce nihil prosunt. *Forma*, inquit, *quæ existit efficiens, principium ac formans & transmutans omnes alias formas minoris virtutis & potentia designatur per C. vel (C.) (metalla)* Et in hoc passu cognoscit intellectus quod dictorum C. & (C.) (metallorum) potestas tantummodo per se majoris operis magisterium existere nequit, &c. *Valdè utile est istud principium ad cognoscendum, quoniam de ipso Intellectus cognoscit, ipsum esse de duabus substantiis unum, ex quibus noster Infans gignitur, habens sub se masculi conditionem, à quo sperma oritur in ventre nostri D.*

(meo-

(* * *)

(menstrui five dissolventis) Lull. dist. 3. libr. Essæ. Cælum seu mercurius (menstruum) est quartum principium significatum per D. Est causa & principium movens C. & C. in potentia ad actum, regens prædicta & gubernans in Ventre suo, sicut mulier infantem, quem procreat in matrice. Et in hoc passu cognoscit intellectus Artista, quod D. (menstruum) actionem habet super C. & C. regens & gubernans & reducens in actum, quemadmodum Cælum, illud quod existit in rebus elementaribus motu proprio deducit in actum, &c. Et potest artista intelligere quod de duabus substantiis, ex quibus noster lapis componitur & per quas est genitus, hoc, scilicet D. (Dissolvens) est principalis. Ibidem. Scias, pergit libr. de medicinis secretis pag. 336. Quod hucusque non diximus tibi rem secretissimam & materiam totius magisterii, quæ est quinta Essentia nostra incorruptibilis, extracta à Vino albo vel rubeo, quam Coronam cælicam vocamus, & menstruum, post ipsius sublimationes, putrefactiones, & finalem depurationem. Quæ quidem quinta Essentia est fundamentum, & principalis materia, & magisterium omnium rerum medicinalium. Fili mi, si habebis ipsam, habebis magisterium totius rei, sine qua nihil potest fieri.

Sed vos confodales scitis, quid sibi velint Dianæ Menstrua, scitis inquam, ea esse summa secretioris chymicæ Arcana, mulierum menstruis multò secretiora. Eadem etiam nunquam nisi ab Adepto fuisse quàm ingeniosissimè elaborata, cautissimè descripta, & nobis ut claves Artis quàm maximè commendata, vos facile creditis Lullio, dicenti, quod sine hisce menstruis nihil fieri possit in magisterio Artis. Mag. Nat. pag. 329. vel Christophoro Parisino: Quod magnum secretum sit in istis menstruis, in tantum, ut si ignorentur nihil possit fieri in opere Transmutationis metallorum. Elucid. pag. 222. Vol. 6. Th. Chym. Hinc paucis etiam vos alloqui satis esse duxi: Nimirum menstrua hæc, quæ hæctenus tanto studio quærivistis frustra in Adeptorum libris theoreticis, vobis jam à me offerri in libris practicis inventa, non amplius variis velaminibus tecta & obscura, sed nudè detecta, visui & omnium intellectui exposita. At in omnibus, quem animadvertetis Vini philosophici spiritum, non est, quod timeatis, familiaris est & mitissimus, quia philosophicus. Nec multis opus habetis conjurationibus, ut se vobis fistat, in omnibus enim Theoreticorum Adeptorum librorum paginis sese offert spontè & vos expectat, modò exoretis Deum, ut vestros aperire oculos gratiose

(* * *)

se dignetur, nam absque ejus Nutu, vel speciali jussu, idem sese vobis manifestare non audet. Nolite itaque per Adeptorum Menstrua intelligere vestra, etiamsi vobis sint secretissima; quia vereor, ne sint adhuc vulgaria, quæ dissolvendo aridum transmutantur cum eo in sal sive vitriolum, non verà sed fictâ coalitione & mixturâ, quam facilè explorator detegit ignis, eadem hæc iterum mox separans heterogenea. Contrariè unctuosus Vini phil. spiritus variè pro varietate rerum temperatus, unctuositate sua emollit aridum, non in sal vel vitriolum, sed in oleum transmutat: Aequali suo temperamento diversa facilè conjungit heterogenea: Homogeneitate verò sua suis facilè jungitur homogeneis, quibus & augmentatur, juxta istud Bernhardi: *Corpora non dissolvit Aqua, nisi illa, quæ fuerit suæ speciei & quæ in corporibus poterit inspissari. Solvens enim à solvente differre debet proportione & digestionem, non materia.* pag. 43. suæ Epist. Natura enim non emendatur nisi in sua natura, non potest igitur nostra materia aliter, quàm in sua propria emendari materia. Parmenides idem loquitur, &c. *libr. de Alchym. pag. 768. Vol. 1. Th. Chym.* verbo: Hic Vini phil. spiritus omnibus uniri & omnia unire potest inseparabiliter. Qui verò aliam Aquam arbitrantur, ignari & insipientes sunt, & nunquam venient ad effectum, ait Parisinus in *Eluc. pag. 222. Vol. 6. Th. Chym.* De quibus Morienus pag. 52. ita: *Sine stultos circa hoc magisterium alia quærere, & quærendo errare, quoniam ad ejus effectum non perveniunt usque dum sol & lana in unum corpus redigantur, quod ante Dei præceptum evenire non potest.* Quod Arnoldus, ni fallor, ita exprimit: *Citius solem cum luna commiscebitis in cælis, quàm Aurum & Argentum in Terris absque nostris menstruis.*

Vos verò, qui unicum hætenus desiderastis universale menstruum, immortale, indestructibile, viz. Liquorem quendam Alkahest, vel Ignis aqua, verbum indeclinabile, adeste: Loco unius, cujus hucusque nescivistis Nomen, materiam, præparationem, & usum; plura, imò plurima, vobis offero menstruorum universalium genera, hoc Alkahesto in descriptionibus suis clariora, viribus verò æquipollentia, si non præstantiora.

Quæ de hoc liquore Alkahesto vel obscure vel impertinenter ab aliis dicta & scripta fuere ceu opiniones & conjecturas parùm curamus. Nos per Adeptorum menstrua non volumus dissolventia qualiacunque etiam, absque Vini phil. spiritu præparata;
&

Solutio

(* * *)

& corpora in minutiores tantummodò particulas corrodentia, minimè verò alterantia: Nec intelligimus liquorem quendam immortalem solutis suis non permanentem: Sed per Menstruum volumus liquorem volatilem ex spiritu Vini phil. rebúsque variis variè confectum, corpora non tantum separantem, sed etiam iis permanentem, eaque sui additione alterantem, ita ut ambo non sint amplius, nec iterum esse possunt, quod fuere olim. Ex hac enim dissolutione (corporis & menstrui conjugio solemni, indissolubili unione & combinatione) oritur novum quid, rei dissolutæ & dissolventis proprietates illæsas continens per artem & naturam minimè separabiles.

Hæc Menstrua distinxi in vegetabilia & mineralia; non quatenus vegetabilia ex vegetabilibus, & mineralia ex mineralibus tantum essent componenda, sed omne menstruum, quod caret acido manifesto, absque ebullitione & motu agens, id vegetabile dicitur, licet mediante Vini phil. spiritu ex meris animalibus vel mineralibus componatur. Contrà Menstruum fit minerale, quam-primùm acidum manifestum vel spiritui Vini philosophici, vel menstruo vegetabili fuerit commixtum, jam enim ratione aciditatis superadditæ corpora violenter & cum effervescentia dissolvit. Ambo genera subdivisi in simplicia & composita, ne verò ac si simplicia ex paucioribus ingredientibus essent composita, sed quia simplicioris vel minoris sunt virtutis. Menstrua simplicia minùs, composita verò magis corpora tingunt in iis dissoluta.

I. Genus.